

GEMEENTELIJK STUDIEGENOOTSCHAP
HERNSE KARTUIS

TENTOONSTELLING

Herne op de kaart

Cartografie door de eeuwen heen.

Ten geleide

Met deze tentoonstelling « Herne op de kaart » wil het Gemeentelijk Studiegenootschap Hernse Kartuis een bijkomende bijdrage leveren tot een verder doorgedreven wetenschappelijk gefundeerd onderzoek naar het Hernse verleden. De resultaten van deze queeste wil het bekendbaar maken aan een zo groot mogelijk geïnteresseerd publiek.

Een probaat historisch onderzoeksmiddel is het gebruik van kaarten.

Kaarten vertellen immers veel. Vele zijn sinds de 16de eeuw getekend om de eigendommen van hoogstaande eigenaars te omschrijven met aanduiding van de grenzen ervan en de merkwaardigste elementen die hun bezittingen kenmerkten. Andere werden getekend vanuit militair oogpunt. Nog andere hadden hun nut voor het bepalen van de aan de vermelde eigendommen verbonden belastingen.

Nog interessanter wordt het wanneer men de evolutie bij het tekenen van kaarten nagaat over een aantal eeuwen.

Maar kaarten verhullen nog een diepere realiteit. Ze zijn een weergave van de veranderende maatschappij. De wijziging van de oppervlakte en vorm der grondpercelen, het verschijnen of verdwijnen van woningen, het aanleggen van wegen, het verdwijnen van vijvers en bossen, enz., allemaal op kaart gebracht op verschillende tijdstippen, zijn de weerslag van een evoluerende maatschappij. Wat bijvoorbeeld Herne betreft stellen we de aanleg van de Ninoofsesteenweg vast midden 19de eeuw, constateren we het verdwijnen van de grote visvijvers rond het Kartuizerklooster, zien we wijzigingen in de omvang van het kerkhof...

Bij het zien van dit alles op kaart, stelt de alerte onderzoeker zich de vraag : waarom die wijzigingen ? Kaarten zijn dus interessante getuigenissen van het leven zoals het vroeger was.

Het genootschap heeft dan ook een lange speurtocht ondernomen naar kaarten die betrekking hadden op Herne zelf of waarop Herne vermeld wordt in een bredere context. Spijtig genoeg worden er vele niet uitgeleend of zijn ze aan restauratie toe. We konden evenwel een beroep doen op specialisten-verzamelaars zoals de Heer Vanvolsem die zo vriendelijk was ons een deel van de door hem beheerde verzameling over Herne uit te lenen.

Deze tentoonstelling belicht vooral twee delen van het Herns grondgebied, het centrum en de evolutie van de site van het Kartuizerklooster, omdat die toch zeer belangrijk zijn geweest in ons verleden. Het belang van deze tentoonstelling wordt nog vergroot met de opstelling van de Vrijheidskeur uit 1211, sinds kort door toedoen van o.a. Hernia vzw terug in onze gemeente.

Graag dank ik de sprekers op de academische zitting, de Heren J. Vanvolsem, L. Janssens en J. Bernaer. Deze laatste wens ik uitzonderlijk te danken voor zijn inzet, zijn wetenschappelijke bijdrage en speurwerk. Ook de andere bestuursleden, de Heer en Mevrouw M. Danneels, Dr.H. Vandormael, Eerw. Zuster Everaerts, de Heren Jozef en Jan Boelaert dragen mijn erkentelijkheid weg voor hun tomeloze inzet, het gemeentebestuur van Herne, de gulle sponsor CERA evenals de Heer Julien Cochez als regisseur.

U. Deblander
Voorzitter